

شماره دانش آموز:	بسمه تعالی	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۳/
نام و نام خانوادگی:	اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران	ساعت امتحان: صبح/عصر
نام دبیر: خانم معصومی	اداره آموزش و پرورش منطقه ۱۱	مدت امتحان:
نام درس: ادبیات (۲)	دبیرستان غیر دولتی ندای فاطمه (س)	تعداد برگ:
	سال تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۷	

قلمرو فکری (۴ نمره)

ابیات و عبارات زیر را به فارسی روان معنی کنید. (۴ نمره)

- ۱) ای کعبه به داغ ماتمت، نیلی پوش
- ۲) مگو سوخت جان من از فرط عشق
- ۳) ز هر کشوری مهتران را بخواست
- ۴) چنین آن دو ماهر در آداب ضرب
- ۵) کبوتران فرمان وی بکردند و دام برکنند و صیاد در پی ایشان ایستاد (۰/۲۵)
- ۶) من قلا کردم و از روی شرارت و بدجنسی عینک موصوف را از جعبه‌اش در آوردم (۰/۵)
- ۷) اینجا به هیچ قیمت نشکنید، آنجا شکسته و خمیر شده باشید (۰/۲۵)
- ۸) از شعله به خاطر روشنایی‌اش سپاسگزاری کن اما چراغدان را هم که همیشه صبورانه در سایه می‌ایستد از یاد مبر (۰/۵)
- ۹) روح را خاک نتواند مبدل به غبارش سازد (۰/۲۵)
- ۱۰) سر تا سر بدن شما چیزی جز اندیشه‌های شما نیست. (۰/۲۵)
- ۱۱) گنجه با واپسین رمق‌هایش زیر سقفی از دود و غبار نفس می‌کشد (۰/۲۵)
- ۱۲) در آن سیماب گون امواج لرزان خیال تازه‌ای در خواب می‌دید (۰/۲۵)
- ۱۳) من نهایت بعد اختیار کردم که قرب را خطر بسیار است (۰/۲۵)
- ۱۴) دردی است غیر مردن کان را دوا نباشد پس من چگونه گویم کاین درد را دوا کن (۰/۲۵)

درک مطلب (۴ نمره)

- ۱۵) منظور شاعر بیت زیر از «راز» چیست؟ (۰/۲۵)
 رازی که خطر کنندگان می‌دانند در بازی خون برندگان می‌دانند
- ۱۶) منظور از «آنها» در بیت زیر چه کسانی هستند و به کدام ویژگی آن‌ها اشاره دارد؟ (۰/۲۵)
 از آن‌ها که خورشید فریادشان دمید از گلوی سحرزادشان
- ۱۷) مارانی که بر دوش ضحاک روئیدند را مظهر چه خصلت‌هایی می‌توان دانست؟ (۰/۲۵)

نمره ورقه به عدد:	به حروف:	نمره تجدید نظر: (به عدد و حروف)
نام و نام خانوادگی دبیر	تاریخ و امضاء:	نام و نام خانوادگی دبیر: تاریخ و امضاء:

۱۸) پیام بیت زیر چیست؟ (۰/۵)

پرید از رخ کفر در هند رنگ تپیدند بت‌خانه‌ها در فرنگ

۱۹) مفهوم عبارت زیر را بنویسید. (۰/۵)

در وقت فراغ موافقت اولی‌تر و آلا طاعنان مجالِ وقعت یابند.

۲۰) راوی داستان عینکم چه چیزی را نشانه‌ی تمدن و تجدد می‌دانست؟ (۰/۲۵)

۲۱) زاویه‌ی دید داستان دیدار از نادر ابراهیمی را بنویسید. (۰/۲۵)

۲۲) با توجه به این بند ویژگی مهم انسان توانمند چیست؟ (۰/۲۵)

ممکن از ناممکن می‌پرسد خانه‌ات کجاست؟ پاسخ می‌آید: در رویای یک ناتوان.

۲۳) این بخش از سروده‌ی گوته بیانگر چه دیدگاهی است؟ (۰/۲۵)

و تو شکر خدا کن به هنگام رنج و شکر او کن به وقت رستن از رنج.

۲۴) مفهوم بیت زیر بیانگر چیست؟ (۰/۲۵)

بخور تا توانی ز بازوی خویش که سعیت بود در ترازوی خویش

۲۵) مفهوم عبارت «طلبه‌ی جوان قدری به همه سو خمید و رفت، تا باز برف‌های نکوبیده را بکوبد» چیست؟ (۰/۲۵)

۲۶) مفهوم عبارت «تا خویشتن را ضیعتکی خرنند و فراخ‌تر بتوانند زیست» چیست؟ (۰/۲۵)

۲۷) در عبارت زیر منظور از بی‌رنگ چیست؟ (۰/۵)

آبی‌تر از آنیم که بی‌رنگ بمیریم از شیشه نبودیم که با سنگ بمیریم

قلمرو زبانی

۲۸) معنی لغات مشخص شده را بنویسید (۱/۵)

الف) نباشم بر این محضر اندر گوا (ب) موقع را مغتنم شمردم (ج) جز تو که فرات رشحه‌ای از یم توست

د) در صدف امانت معرفت تعبیه کرده بود. (ک) بور می‌شدم (ل) صیاد در قفای ایشان ایستاد

۲۹) از میان کلمات زیر سه لغت را اصلاح کنید (۱/۵)

برتر و فایغ - دانه و هبه - لایق و شایسته - سرشت و زات - اوج بلاغت و فصاحت

دستور زبان (۴ نمره)

۳۰) مترادف واژه‌ی چنبر را بنویسید (۰/۲۵)

۳۱) نوع صفت‌های زیر را شناسایی کنید. (۱) بویا - خوردنی - بچه‌گانه - سفید

۳۲) واژه‌ای بنویسید که در اثر گذر زمان کاملاً متروک شده است. (۰/۲۵)

۳۳) واژه‌ی «یخچال» مشمول کدام وضعیت چهارگانه‌ی زبان می‌شود؟ (۰/۲۵)

۳۴) در بیت زیر کدام کلمه معادل معنایی «اجازه» آمده است؟ (۰/۲۵)

بر مصطفی بهر رخصت دوید ازو خواست دستوری اما ندید

۳۵) گروه اسمی بنویسید که یک وابسته پسین مضاف الیه داشته باشد. (۰/۲۵)

۳۶) نوع قید را در جمله‌های زیر مشخص کنید (۰/۵)

مادرم آرام بیدارم کرد

مادر آرام بسیار جذاب است

۳۷) مضارع التزامی از فعل «شستن» سوم شخص جمع بنویسید (۰/۲۵)

۳۸) واژه‌ی سرهنگ را یک بار به عنوان شاخص و یک بار به عنوان هسته به کار ببرید (۰/۵)

۳۹) نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید. (۰/۵)

ذوق ادبی من از همان آغاز با آشنایی با این آثار پر توقع شد.

قلمرو ادبی (۳ نمره)

۴۰) کدام بیت آرایه‌ی حسن تعلیل دارد؟ (۰/۲۵)

وز تشنگی ات فرات در جوش و خروش

الف) ای کعبه به داغ ماتمت نیلی پوش

دریا نشنیدم که کشد مَشک به دوش

ب) جز تو که فرات رشحه‌ای از یم توست

۴۱) کدام قسمت از بیت زیر پارادکس دارد؟ (۰/۲۵)

بین لاله‌هایی که در باغ ماست خموشند و فریادشان تا خداست

۴۲) در بیت زیر کدام مصراع کنایه دارد و توضیح دهید کنایه از چیست؟ (۰/۲۵)

خروشید و زد دست بر سر شاه که شاهان منم کاوه‌ی دادخواه

۴۳) کدام کلمه مجاز است؟ (۰/۲۵)

از آن چرم کآهنگران پشت پای پوشند هنگام زخم درای

۴۴) در بیت زیر یک کنایه و یک اضافه‌ی تشبیهی مشخص کنید (۰/۵)

چو نمود رخ شاهد آرزو به هم حمله کردند باز از دو سو

۴۵) ترکیب «سخنان نمکین بسیار می گوید» چه آرایه‌ای دارد؟ (۰/۲۵)

۴۶) در بیت زیر یک تشبیه بیابید. مشبه و مشبه به را مشخص کنید. (۰/۵)

شقایق بر یکی پای ایستاده چو بر شاخ زمرّد جام باده

۴۷) در عبارت زیر یک استعاره بیابید (۰/۲۵)

چون او را در بند بلا بسته دید زه آب دیدگان بگشاد.

۴۸) عبارت زیر چه آرایه‌ای دارد؟ (۰/۲۵)

سخنش به سخن همه شبیه بود بو به هیچ کس شبیه نبود.

۴۹) آرایه‌ی عبارت «او اختران را در آسمان نهاده تا به برّ و بحر نشانمان باشند» بنویسید. (۰/۲۵)

شعر حفظی. کامل کنید (۲ نمره)

۵۰) خواستم از رنجش دوری بگویم یادم آمد

----- (۵۱)

۵۲) کنم جان خود را فدای وطن

----- (۵۳)

آن کبوتر چاهی زخمی که او در سینه دارد

گذشتن ز جان، رسم مردانگی است

limoonad
Education For All